

ראשי חוגי אנגלית במכללות להכשרת מורים

מרכז

ד"ר רוידה אבו ראס
המכללה האקדמית בית ברל

יעדים שהוצבו לשנת הלימודים תשע"ב

- עריכת יום עיון;
- הזמנת מרצים אורחים בתחום הטכנולוגיה המתקדמת;
- הכנת נייר עמדה בקשר לקורסים מתוקשבים;
- הכנת מכתב לנח גרינפלד כהזמנה לדיון בסוגיית המחסור הצפוי במורים מוכשרים להוראת אנגלית כשפה זרה.

סיכום הפעילות בשנת הלימודים תשע"ב

חברי הפורום התכנסו פעם בחודש כדי לדון בנושאים רלוונטיים לחוגי האנגלית במכללות להכשרת מורים בארץ. הם דיווחו על התכניות הקיימות במכללות, ושוחחו על בעיות, אתגרים ודילמות. המסורת של הפורום - "זווית מחקר ותרבות" - נשמרה בחלק מן המפגשים.

במפגש הראשון, שנערך בסוף אוקטובר 2011, הציגה ד"ר רוידה אבו ראס מן המכללה האקדמית בית ברל את תוצאות המחקר שערכה בשנת הלימודים תשע"א - על טיפוח חשיבה רפלקטיבית ופיתוח מקצועי בקרב פרחי הוראה - במכון האקדמי לחינוך במכללה האקדמית בית ברל.

במפגש של חודש מרס דיווח ד"ר עלי ג'בארין, ראש החוג לאנגלית באלקאסמי - מכללה אקדמית לחינוך, על השתתפותו במשלחת לאנגליה של ראשי חוגים לאנגלית במכללות הערביות להכשרת מורים בארץ, שמומנה על ידי המועצה הבריטית. מטרת הנסיעה הייתה לבנות קשרים בני-קיימא עם מוסדות להשכלה גבוהה באנגליה, ועם מומחים בהוראת אנגלית כשפה זרה. ד"ר ג'בארין סיכם את הדיווח בחשיבות קביעת סטנדרטים בין-לאומיים וערכים אוניברסליים בהכשרת מורים לאנגלית בעולם.

במפגש האחרון, באמצע יוני 2012, דיברה ד"ר ריבי כרמל, ראש החוג לאנגלית בסמינר הקיבוצים, על היוזמה של החוג לאנגלית בארגון סיור לימודים לארצות הברית. הסיור נמשך שלושה שבועות, והוא מומן על ידי הקהילה היהודית בניו-ג'רזי, עם השתתפות עצמית בסכום של 200 דולר. המשתתפות בסיור לקחו חלק בקורסים והשתלבו בעבודה

מעשית בבית ספר מקומי. בחירת הסטודנטיות כללה בשלב הראשון קול קורא. בשלב השני נערכו ראיונות למועמדות, וניתנה העדפה לסטודנטיות ברמה בינונית במיומנות השפה, הן בהבעה בעל פה והן בהבעה בכתב. ד"ר כרמל סיכמה ואמרה שהסיוור היה מוצלח מאוד.

הפעילות של הפורום התמקדה השנה בנושא יום העיון: **הוראת אנגלית במדינת ישראל: עבר, הווה ועתיד**. יום עיון זה הוקדש להנצחת זכרון של שתי מומחיות להוראת אנגלית בארץ - ד"ר אסתר לוקס ז"ל ונירה טרומבר-היכת ז"ל, על תרומתן המיוחדת בתחום. יום העיון נפתח בברכותיהן של ד"ר מיכל גולן, ראש מכון מופ"ת, וד"ר ג'ודי שטיינר, המפקחת להוראת האנגלית בארץ. בהמשך דיברה ד"ר יעל הראל בשם ד"ר ולרי ג'קר על עבודתה עם ד"ר לוקס ב-20 השנים האחרונות, בפרויקט מיוחד עם ארגון אונסק"ו ביוזמתה של ד"ר לוקס. לפרויקט זה הן גייסו בתי ספר יהודיים וערביים לעבוד במשותף על נושא זכויות הילד, וכן השתתפו בכנסים בין-לאומיים, בסדנאות ובסמינרים להצגת המוצרים. ד"ר יהודית עוד-כהן דיברה על החוויה האישית שלה כתלמידתה של אסתר לוקס בבית הספר התיכון, והדגישה את התכונות הטובות שרכשה מן הניסיון שלה עם אסתר, כמו נטילת אחריות, השקעה וקפדנות. יוני לוקס, הבן של אסתר, שיתף את הקהל לא רק בחוויותיו האישיות עם אמו, אלא גם בחוויותיה המקצועיות. הוא דיבר בהומור על התמיכה שלו במאמצים שלה להוציא לפועל פרויקטים שונים, בכך שליווה אותה בנסיעותיה בארץ. בסוף דיברה ד"ר עפרה ענבר, מרצה באוניברסיטת תל אביב, על הקשרים המיוחדים שלה עם אסתר שאותה העריצה.

להנצחת זכרה של נירה טרומבר-היכת סיפרו שלוש קולגות שלה על קשריהן וחוויותיהן אתה. מאחר שד"ר ריבי כרמל, ראש החוג לאנגלית בסמינר הקיבוצים, שם עבדה נירה לפני פטירתה, הייתה בחו"ל, ייצגו אותה ד"ר טינה ולדמן וד"ר פיב טופז. שתיהן סיפרו בפירוט על התרומה האדירה של נירה בתחום ההוראה האנגלית, במיוחד כחברת ועדת ההיגוי לתכנית הלימודים האחרונה שנקבעה לפני עשור. ד"ר אורלי חיים, ראש החוג לאנגלית במכללה האקדמית בית ברל וחברה אישית של נירה, בחרה להנציח את זכרה בקריאת שירה.

בחלק השני של יום העיון, שהתמקד בהוראת אנגלית בהווה ובעתיד, הועברו שלוש הרצאות. המרצה המרכזי היה ג'רמי הרמר - מרצה אורח בעל שם עולמי בהוראת אנגלית כשפה זרה. הוא דיבר על ניסיון מיוחד של מורים מפינלנד לשלב מוסיקה בהוראת האנגלית, והציג את הספר שנכתב כתוצאה מניסיון זה.

ד"ר רחל קסטל, מרצה במכללת לוינסקי לחינוך, העבירה את ההרצאה השנייה. הרצאה זו התמקדה בדוגמאות של סטראוטיפים בחומרי לימוד כגון טקסטים. בהרצאה השלישית התמקדה ד"ר מלודי רוזנפלד, ראש החוג לאנגלית במכללה האקדמית אחוה, בחשיבות קביעת קריטריונים וסטנדרטים לקורסים מתוקשבים, וכדוגמה סיפרה בפירוט על קורס שהיא מעבירה במכללה.

בסוף היום הוזמן הקהל להשתתף בחגיגות המועצה הבריטית בישראל, לכבוד 200 שנה להולדתו של הסופר הבריטי הידוע צ'ארלס דיקנס. אירוע זה נערך בשיתוף פעולה בין מכון מופ"ת והמועצה הבריטית בתל אביב. בנוסף לקהל שנכח ביום העיון, הוזמנו מורים לאנגלית מבתי ספר בעיר תל אביב וסביבתה.

פעילויות מיוחדות

- הזמנת מרצים אורחים - כחלק מפעילות הפורום, הוזמנו השנה שלושה מרצים. המרצה הראשון היה ד"ר איל ויסבליט, ממכללת אוהלו בקצרין. איל דיבר על יוזמה חינוכית באוהלו שנקראת "מחנכים לעתיד". מטרתה של יוזמה זו היא לחנך פרחי הוראה ומורי מורים להתמודד עם ההתפתחות הטכנולוגית המהירה בעולם משתנה. היוזמה מחייבת הכנת תכנית לחמש עד עשר השנים הבאות, שתכלול את כל הרמות, מן הגן ועד כיתה י"ב. המרצה השני היה פרופ' חנן יניב, ראש התכנית לתכנון ופיתוח בטכנולוגיה חינוכית בסמינר הקיבוצים. במפגש האחרון השנה עדכן פרופ' יניב את חברי הפורום ביסודות הפדגוגיה הדיגיטלית במאה ה-21 ודרכי יישומה בהוראה, בנוסף להקמת פורום חברתי שיתקשר דרך הפייסבוק. באותו מפגש דיברה ד"ר ג'וואן ליגנת, סופרת ומרצה אורחת באוניברסיטת בר אילן, על הניסיון האישי שלה והתהליך שעברה כשהפכה מעורכת דין לסופרת.
- סיור לימודים - השנה התארחנו בבית ספר אורט בנתניה כדי ללמוד על הניסיון שלהם בהקמת מרכז להוראת אנגלית בשילוב טכנולוגיה מתקדמת. צפינו בשלושה שיעורים שהועברו על ידי שתי מרצות ששילבו בין הוראה פרונטלית ופרטנית באמצעות תכניות מחשב. הסיור התקיים בעזרתו של ליאו סוליבן, האחראי על תכניות הוראת האנגלית במועצה הבריטית.
- שיתוף פעולה עם המועצה הבריטית – שמרנו על המסורת של שיתוף פעולה עם המועצה הבריטית. ליאו סוליבן השתתף כמעט בכל המפגשים, ותמיד תרם לדיונים ולעדכון חברי הפורום בתכניות של המועצה הבריטית לקידום הוראת האנגלית במדינה. למשל, במפגש האחרון הוא דיבר על פרויקטים שונים כמו מחנה אנגלית, האולימפיאדה של 2012 בלונדון, ועל האתר Learn English Teens. סוליבן הציע מימון מלא למרצה בריטי אורח ליום העיון בשנת הלימודים תשע"ג. כמו כן הוא נתן מידע מפורט על מלגות מן המועצה הבריטית להשתתפות בכנס IATEFL בשנה הבאה, שיתקיים בעיר ליברפול.

תוצרים

- נייר עמדה
- מכתב לנח גרינפלד, מנהל האגף להכשרת עובדי הוראה
- כרזת יום העיון
- הזמנה ול"ז לסיור הלימודים בבית ספר אורט בנתניה

תכנית כללית לשנת הלימודים תשע"ג

- השלמת הדיונים לקביעת קריטריונים וסטנדרטים לקורסים מתוקשבים;
- המשך הלימוד על יוזמות חינוכיות ושילוב טכנולוגיה מתקדמת בהוראה;
- עריכת יום עיון בנושא הפדגוגיה הדיגיטלית.

בסימן אישי

חלה עלייה במספר חברי הפורום שהשתתפו במפגשים. למרות זאת, אני מציעה לערוך סקר שביעות רצון מן המפגשים והדיונים כדי לדעת מה דעתם של חברי הפורום השונים.